

Vt 4 Äänekoski–Pihtipudas

Valtatien 4 sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan rakentamalla keskikaiteita nykyisille ohituskaistoille sekä rakentamalla uusia ohituskaistoja. Tasoliittymiä parannetaan eritasoliittymiksi sekä toteutetaan yksityistiejärjestelyjä.

Nykytila

Vt 4 (E75) on osa tärkeää valtakunnallista ja kansainvälistä päätieyhteyttä pääkaupunkiseudulta Keski-Suomen kautta Pohjois-Suomeen. Vt 4 on osa TEN-T ydinverkkokäytävää ja suurten erikoiskuljetusten verkkoa. LVM:n asetuksessa maanteiden pääväyläksi vt 4 on määritetty pääväylien palvelutasoluokkaan I. Valtatiellä on suuri merkitys sekä elinkeinoelämän kuljetuksille, että henkilöliikenteelle. Vt 4 on vilkasliikenteinen pääasiassa kaksikaistainen ohituskaistoin varustettu sekaliikennetie. Ohituskaistat ovat pääosin keskikaiteettomia ja osa lyhyitä. Maanteiden liittymät ovat pääosin tasoliittymiä ja tiellä on runsaasti turvattomia yksityistieliittymiä. Suunnitteluosuudella on 100 km/h nopeusrajoitus sekä pistemäisiä 80 km/h rajoituksia liittymien kohdilla. Pihtiputaalla valtatie 4 ja keskustajamaan johtavan Asematien liittymän kohdalla on valtatiellä 60 km/h nopeusrajoitus ja muuten taajaman kohdalla 80 km/h. Viitasaaren taajaman kohdalla valtatiellä on 70 ja 80 km/h nopeusrajoitus. Valtatie 4 liikenne aiheuttaa melu- ja viihtyisyyshaittoja tien varren asutukselle. Tieosuuden keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä vaihtelee noin 3200 ja 7000 ajoneuvon välillä. Raskaan liikenteen osuus on koko välillä merkittävä, vaihdellen noin 13–20 % välillä. Raskaan liikenteen poikkeuksellisen suuri määrä kautta koko yhteysvälin, kertoo valtatie 4 merkittävästä roolista elinkeinoelämän kuljetuksille.

Hankkeen sisältö ja tavoitteet

Hanke on toteutettavissa vaiheittain. Hanke sisältää mm. seuraavia toimenpiteitä:

- Nykyisten keskikaiteettomien ohituskaistojen keskikaiteellistaminen ja parantaminen
- Uusien ohituskaistojen rakentaminen
- Tarvittavien rinnakkaisväylien rakentaminen
- Tasoliittymien muuttaminen eritasoliittymiksi
- Pysäkkijärjestelyjen sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien parantaminen

Tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta sekä valtatie 4 toimintavarmuutta.

Päivitetty: 7.1.2026

Linkki hankesivuille:

<https://vayla.fi/vt-4-aanekoski-pihtipudas#.XclfleSP6IU>

Aikataulu

Koko yhteysvälille on laadittu hankearviointi 2023.

Äänekoski-Pihtipudas välin tavoitetilanteesta on valmistunut esiselvitys ja Pihtiputaan kohdalta aluevaraussuunnitelma vuonna 2021.

Viitasaaren kohdalla on valmistunut aluevaraussuunnitelma elokuussa 2020.

Rakentamishanke Äänekoski-Viitasaari ohituskaistat on käynnissä.

Kustannukset

Toimenpideselvityksessä esitetty koko välin alustava kustannusarvio on 500 M€ (MAKU 145; 2020=100). Tehtävät parannustoimenpiteet sekä niiden kustannusarviot tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Hankkeessa on kuntien rahoitusosuuksia. Ulkopuolisten rahoitusosuudet selviävät tarkemmassa suunnittelussa.

Vt 4 Äänekoski–Pihtipudas

Keskeiset vaikutukset

Hanke edistää liikenteen toimivuutta, turvallisuutta ja kestävyyttä, joten hanke toteuttaa hyvin LVM:n hallinnonalan keskeistä lainsäädäntöä sekä myös pääväyläasetusta. Hankkeella varmistetaan maantieverkon yhteneväisyys ja palvelutaso, kun valtatielle 4 luodaan yhtenäinen liikenneympäristö koko yhteysvälille Äänekoski – Pihtipudas. Hankkeen toteutumisen jälkeen valtatie 4 täyttää myös paremmin TEN-T ydinverkolle asetettuja palvelutaso- ja laatuvaatimuksia.

Hanke vaikuttaa merkittävästi valtakunnan liikenteeseen, parantaen yhteyksiä maakuntakeskuksiin ja Helsinkiin sekä elinkeinoelämän saavutettavuutta ja kilpailukykyä. Se vähentää valtatiehen häiriöherkkyyttä ja mahdollistaa tasaisemman matkanopeuden ohituskaistojen ja eritasoliittymien ansiosta. Säännölliset ohitusmahdollisuudet vähentää jarruttelua ja mahdollistaa hitaampien, kuten runsaan raskaan liikenteen ohittamiset hallitusti.

Riskit

Hanke on pääosin esiselvitysvaiheessa, joten kustannusarviot ovat hyvin alustavia ja karkeita. Myös toimenpiteitä on mietitty vasta esiselvitystarkkuudella, minkä takia toimenpiteisiin ja niiden yksityiskohtaisiin teknisiin ratkaisuihin liittyy merkittävää epävarmuutta. Eritasoliittymien sijainnit, muodot ja määrä samoin kuin ohituskaistojen sijainnit ja valtatiehen geometriaan tarvittavat muutokset sekä rinnakkaistien sijainti ratkaistaan vasta tiesuunnitelmavaiheessa.

Mikäli hanketta ei toteuteta yhteysvälin palvelutaso ja liikenteellinen sujuvuus sekä liikenneturvallisuus heikkenevät. Myös Keski-Suomen saavutettavuus sekä elinkeinoelämän kilpailukyky heikkenevät. Pelkästään liikenteen palveluihin tai liikenteen ohjaukseen kohdistuvilla toimilla ei saada riittäviä vaikutuksia.

Jos hanketta ei toteuteta, tietä pidetään kunnossa perusväylänpidon rahoituksella. Merkittäviä parannuksia ei voida tehdä yksittäisiä siltojen korjauksia ja tienpäällystyskohteita lukuun ottamatta.

Tarkempaa vaikutustietoa

Hankearviointi on tehty vuonna 2023 esiselvitystasolla. Hankearviointi on tehty koko yhteysvälin parantamisesta ja hankevaihtoehtoja on kolme: ensimmäisen vaiheen liikenneverkko (ve 1), tavoitetilanteen liikenneverkko (ve 2) sekä kevennetyn tavoitetilanteen mukainen liikenneverkko (ve 3). Toimenpiteet kohdistuvat eri hankevaihtoehtoisissa osin eri tavoilla tarkastelualueelle, mutta kaikissa tarkastelualueena on koko yhteysväli. Ensimmäisen vaiheen liikenneverkon H/K-suhde on 0,27, tavoitetilanteen liikenneverkon H/K-suhde on 0,06 ja kevennetyn liikenneverkon H/K-suhde on 0,07.

Matka-aika lyhenee hieman kaikissa kolmessa hankevaihtoehtossa, mutta merkittävimmin tavoitetilanteen liikenneverkko-vaihtoehdolla sekä kevennetyissä tavoitetilanteen verkossa (n. 4 minuuttia nopeampi vertailuvaihtoehtoon nähden).

Liikenneturvallisuus kohenee, kun rakennetaan turvallisia ohituskaistaosuuksia sekä estetään rakenteellisesti kohtaamisonnettomuudet. Suorien yksityisteliittymien katkaiseminen valtatielle sekä tasoliittymien korvaaminen eritasoliittymillä parantavat myös merkittävästi liikenneturvallisuutta.

Hiilidioksidipäästöt vähenevät kaikkien vaihtoehtojen myötä, pääosin ajoneuvokannan sähköistymisen takia. Tavoitetilanteen ja kevennetyn tavoitetilanteen vaihtoehtoisissa väheneminen on vähäisempää, koska nopeusrajoituksen korotus lisää päästöjä.

Lisätietoa

Keski-Suomen elinvoimakeskus, Yksikön päällikkö Minna Jaatinen, p.0295 024 685
Väylävirasto, Osastonjohtaja Tapio Ojanen, p. 029 534 3209